

NA STRANĚ REVOLUCE

ON THE SIDE OF THE REVOLUTION



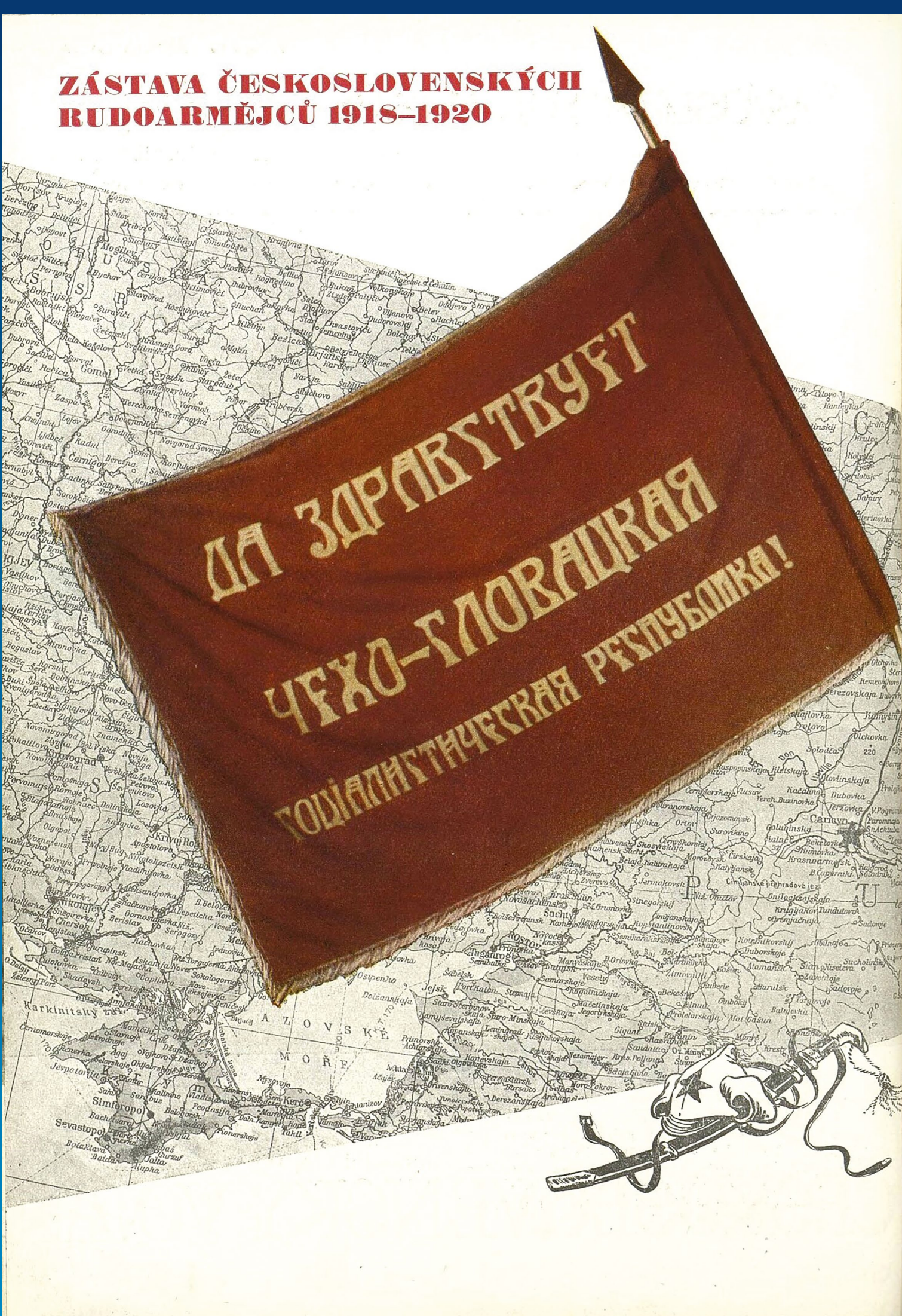
RUS/KZ

Formování jednotek

Po bolševické revoluci v listopadu 1917 začali zajatci Češi a Slováci vstupovat do jednotek Rudých gard. První zaznamenanou samostatnou československou jednotkou bylo 700-1000 vojáků pěšího oddílu a obrněného vlaku, kteří se podíleli na dobytí Kyjeva v únoru 1918. Po rozbití této jednotky a ústupu z Ukrajiny dostali českoslovenští rudoarmějci v dubnu 1918 nový úkol – získat pro Dělnicko-rolnickou Rudou armádu tzv. „proletářské jádro“ Československého armádního sboru. Odhadem až 15 000 mužů. Agitace, zaměřená na kritiku legionářského vedení a proklamování vytvoření Socialistické československé republiky, ale získávala především Čechy a Slováky ze zajateckých táborů. S rostoucími počty československých rudoarmějců vznikl v květnu 1918 plán na vytvoření vlastní Československé Rudé armády.

Formation of Units

After the Bolshevik Revolution in November 1917, Czech and Slovak prisoners of war began joining units of the Red Guards. The first recorded independent Czechoslovak unit consisted of 700–1000 soldiers from an infantry detachment and an armored train, who participated in the capture of Kyiv in February 1918. After this unit was broken up and retreated from Ukraine, the Czechoslovak Red Army soldiers received a new task in April 1918: to recruit a so-called „proletarian core“ of the Czechoslovak Army Corps for the Workers' and Peasants' Red Army—estimated at up to 15,000 men. The propaganda, which focused on criticizing the leadership of the Czechoslovak Legion and advocating the creation of a Socialist Czechoslovak Republic, mainly attracted Czechs and Slovaks from POW camps. With the growing number of Czechoslovak Red Army soldiers, a plan was developed in May 1918 to establish a separate Czechoslovak Red Army.



Zástava československého rudoarmějského oddílu (zdroj: VHU)
Flag of the Czechoslovak Red Army Detachment (source: VHU)

Do konce května 1918 se zformovaly jednotky v Penze (720 mužů), Samaře (asi 150 mužů), Omsku (1200–1300 mužů) a Vladivostoku (233 mužů). Celkově mělo jít o 1850 mužů roztroušených po celém Rusku. V Petropavlovsku sloužilo několik Čechů v internacionálním oddílu, kterému podle legionářských vzpomínek velel Čech Josef Sedláček.

By the end of May 1918, units had been formed in Penza (720 men), Samara (about 150 men), Omsk (1200–1300 men), and Vladivostok (233 men). In total, there were approximately 1,850 men scattered across Russia. In Petropavlovsk, several Czechs served in an international detachment reportedly commanded by a Czech, Josef Sedláček, according to accounts from Czechoslovak legionnaires.



Zajatí rudoarmějci v Petropavlovsku. První zleva údajně velitel internacionálního oddílu Čech Josef Sedláček a druhý zleva Čech K. David, který měl být rovněž popraven 4. června 1918. (zdroj: VAVRA, Vlastimil. Proti válce - za svobodu lidu. Praha: Naše vojsko, 1956)
Captured Red Army soldiers in Petropavlovsk. The first from the left is reportedly the commander of the international detachment, Czech Josef Sedláček, and the second from the left is Czech K. David, who was also said to have been executed on June 4, 1918. (Source: VAVRA, Vlastimil. Proti válce - za svobodu lidu. Praha: Naše vojsko, 1956)

other known Czech Red Army soldiers managed to escape the city. Petr Dolejší was captured in the steppe on June 5 and, three days later, was conscripted into the Czechoslovak Legion, with which he returned to his homeland in 1920. Josef Kočíš fled to Tyumen and continued to fight in the Red Army until his return to Czechoslovakia in 1921.

Působení československých bolševiků na území Kazachstánu

Když Československý armádní sbor dobyl v noci na 31. května 1918 Petropavlovsk (nyní Petropavl v severním Kazachstánu), došlo neprodleně po dobytí kasáren internacionálního oddílu Rudé armády v továrně na konzervy k povraždění rudoarmějců-zajatců maďarské národnosti. Zajatý Josef Sedláček byl legionáři popraven 4. června 1918. Spolu s ním měl být popraven také neztotožněný K. (někdy A.) David. Další dva známí Češi-rudoarmějci z města uprchli. Petr Dolejší byl zajat 5. června ve stepi a o tři dny později byl zařazen do čs. legie, s kterou se vrátil v roce 1920 do vlasti, Josef Kočíš uprchl do Tjumeně a bojoval dál v Rudé armádě, než se v roce 1921 vrátil do Československa.

Activities of Czechoslovak Bolsheviks in the Territory of Kazakhstan

When the Czechoslovak Army Corps captured Petropavlovsk (now Petropavl in northern Kazakhstan) during the night of May 31, 1918, Red Army prisoners of Hungarian nationality were massacred immediately after the seizure of the international detachment's barracks, located in a local canning factory. The captured Josef Sedláček was executed by the legionnaires on June 4, 1918. Alongside him, an unidentified man named K. (sometimes A.) David was reportedly executed as well. Two other known Czech Red Army soldiers managed to escape the city. Petr Dolejší was captured in the steppe on June 5 and, three days later, was conscripted into the Czechoslovak Legion, with which he returned to his homeland in 1920. Josef Kočíš fled to Tyumen and continued to fight in the Red Army until his return to Czechoslovakia in 1921.

V důsledku legionářského vystoupení se v bolševickém vedení zvětšila nedůvěra k formování národnostních armád a v létě 1918 bylo rozhodnuto upustit od formování Československé Rudé armády. V srpnu 1918 vyzvala Česko-slovenská komunistická strana všech 5000 členů ke vstupu do menších internacionálních oddílů Rudé armády, ale již v listopadu 1918, po vzniku Československa, byli vyzváni k odchodu domů. Někteří, jako Jaroslav Hašek uposlechli až opakovanou výzvu z léta 1920 a někteří v sovětském Rusku zůstali natrvalo.

As a result of the Czechoslovak Legion uprising, distrust grew within the Bolshevik leadership toward the formation of national armies. In the summer of 1918, a decision was made to abandon the creation of a Czechoslovak Red Army. In August 1918, the Czechoslovak Communist Party called on all 5,000 of its members to join smaller international detachments of the Red Army. However, by November 1918, following the establishment of Czechoslovakia, they were urged to return home. Some, like Jaroslav Hašek, responded only to a renewed call in the summer of 1920, while others remained in Soviet Russia permanently.



Ministerstvo obrany
České Republiky



GULAG-X-CZ

KOPŘIVNICE
město v pohybu

SYNERGY

NA STRANĚ REVOLUCE

ON THE SIDE OF THE REVOLUTION



Jaroslav Hašek (30. 4. 1883 – 3. 1. 1923)

Jaroslav Hašek byl známý český spisovatel, rodák z Prahy a bouřlivý bohém, který se živil jako autor humoristických povídek. Do války narukoval v lednu 1915 k c. k. pěšímu pluku č. 91 v Českých Budějovicích. V srpnu 1915 byl za statečnost vyznamenán stříbrnou medailí, ale už v září téhož roku padl do ruského zajetí a byl internován v zajateckých táborech v Darnici a Tockém. V červnu 1917 vstoupil do československé legie a působil jako písař u 1. střeleckého pluku. Za odvalu při bojích během tarnopolského ústupu byl vyznamenán Řádem sv. Jiří IV. stupně. Myšlenku odjezdu československých jednotek z Ruska do Francie však nesl velmi těžce. Během ústupu z Ukrajiny v únoru až březnu 1918 z legie dezertoval. Od dubna 1918 sloužil jako agitátor a politický komisař u československé rudé roty v Samaře. Po dobytí města začátkem června uprchl do okolních vesnic a jako dezertér byl zpět přijat do Rudé armády až v září 1918, a to s velkou nedůvěrou. Později působil v agitačním oddělení 5. armády. V jeho rámci se v srpnu 1919 ocitl v kazašském Kostanaji a v říjnu téhož roku se zúčastnil oslav revoluce v Petropavlovsku. V roce 1920 se usadil v Irkutsku, odkud byl vyzván k povinné reemigraci do Československa. Do Prahy dorazil v prosinci téhož roku. V roce 1921 začal psát své nejznámější dílo *Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války*, které vycházelo na pokračování. Sepsal však také humorné vzpomínky na službu v Rudé armádě pod názvem *Velitelem města Bugulmy*. Zemřel 3. ledna 1923 v Lipnici nad Sázavou, aniž by své protiválečné dílo dokončil. Ulice v Petropavlu a Kostanaji nesou jméno Jaroslava Haška.

Jaroslav Hašek (April 30, 1883 – January 3, 1923)

Jaroslav Hašek was a well-known Czech writer, born in Prague, and a flamboyant bohemian who made a living writing humorous short stories. He enlisted in the Austro-Hungarian army in January 1915, joining Infantry Regiment No. 91 in České Budějovice. In August 1915, he was awarded the Silver Medal for Bravery, but the following month he was captured by Russian forces and interned in POW camps in Darnitsa and Totskoye. In June 1917, he joined the Czechoslovak Legion, serving as a clerk in the 1st Rifle Regiment. For his bravery during the retreat from Tarnopol, he was awarded the Order of St. George, 4th Class. However, he strongly opposed the idea of the Legion leaving Russia for France. During the retreat from Ukraine in February–March 1918, he deserted from the Legion. From April 1918, he served as an agitator and political commissar in the Czechoslovak Red Company in Samara. After the city was captured in early June, he fled to nearby villages. As a deserter, he was only reluctantly readmitted into the Red Army in September 1918. Later, he worked in the propaganda department of the 5th Army. As part of this role, he was stationed in the Kazakh city of Kostanay in August 1919, and in October of the same year, he took part in the revolutionary celebrations in Petropavlovsk. In 1920, he settled in Irkutsk, from where he was called upon to repatriate to Czechoslovakia. He arrived in Prague in December of that year. In 1921, he began writing his most famous work, *The Good Soldier Švejk and His Fortunes in the World War*, published in serialized form. He also wrote humorous memoirs of his service in the Red Army, titled *The Commander of the Town of Bugulma*. He died on January 3, 1923, in Lipnice nad Sázavou, without having completed his anti-war masterpiece. Streets in Petropavl and Kostanay are named after Jaroslav Hašek.



Rudolf Mareček (28. 2. 1888–20. 3. 1970)

Další, méně známou kapitolou účasti Čechoslováků v bolševickém hnutí na území dnešního Kazachstánu je příběh českého rodáka Rudolfa Marečka, který je známější spíše díky své historické roli v sousedním Kyrgyzstánu. Nadšený komunista Mareček stál u zrodu průmyslového družstva Interhelpo, jež sehrálo klíčovou roli při budování moderní kyrgyzské metropole Frunze (dnešního Biškeku). Jeho otisk je však patrný i v dějinách Kazachstánu – už v březnu 1918 se stal předsedou revolučního stranického výboru ve městě Věrný (dnešní Almaty) a významně se podílel na převzetí moci bolševiky v Semirečenské oblasti tehdejšího Turkestanu. Zároveň se stal prvním redaktorem bolševických novin *Záře svobody*. Téhož roku sovětské úřady udělily amnestii kyrgyzským a kazašským uprchlíkům, kteří v roce 1916 utekli do sousední Číny před brutálními odvody do carské armády. Mareček, známý svými horolezeckými schopnostmi, dostal nelehký úkol – přivést zpět stovky kyrgyzských a kazašských rodin do vlasti přes pětitisícové vrcholky Ťanšanských hor. Většinu života strávil Mareček v Kyrgyzstánu, kde se významně podílel na rozvoji alpinismu. V roce 1963 se na pozvání D. A. Kunaeva přestěhoval do Almaty, kde mu byl přidělen byt. V roce 1987 po něm byla pojmenována ulice, odhalena pamětní deska a zřízeno muzeum. V Kazachstánu se nachází i horský vrchol nesoucí jeho jméno.

Rudolf Mareček (February 28, 1888–March 20, 1970)

Another lesser-known chapter of Czechoslovak involvement in the Bolshevik movement on the territory of present-day Kazakhstan is the story of Rudolf Mareček, a Czech native better known for his historical role in neighboring Kyrgyzstan. An enthusiastic communist, Mareček was one of the founders of the industrial cooperative Interhelpo, which played a key role in building the modern Kyrgyz capital of Frunze (now Bishkek). His legacy, however, is also evident in the history of Kazakhstan. As early as March 1918, he became the chairman of the revolutionary party committee in the city of Verny (present-day Almaty) and played a significant role in the Bolshevik takeover in the Semirechye region of what was then Turkestan. He also became the first editor of the Bolshevik newspaper „*The Dawn of Freedom*“. That same year, Soviet authorities granted amnesty to Kyrgyz and Kazakh refugees who had fled to neighboring China in 1916 to escape the brutal conscription into the Tsarist army. Mareček, known for his mountaineering skills, was given the difficult task of leading hundreds of Kyrgyz and Kazakh families back to their homeland across the five-thousand-meter peaks of the Tien Shan mountains. Mareček spent most of his life in Kyrgyzstan, where he made a significant contribution to the development of mountaineering. In 1963, at the invitation of D. A. Kunaev, he moved to Almaty, where he was allocated an apartment. In 1987, a street was named after him, a memorial plaque was unveiled, and a museum was established. A mountain peak in Kazakhstan also bears his name.

Text: Vlastimil Kříšťan, Ministerstvo obrany



Ministerstvo obrany
České republiky



GULAG-X-CZ

KOPŘIVNICE
město v pohybu

SYNERGY